

5.1.15 Studijní zaměření Pěvecká hlasová výchova

Studijní zaměření Pěvecká hlasová výchova se uskutečňuje ve vyučovacích předmětech **Pěvecká hlasová výchova, Hudební nauka, Komorní zpěv** a v nepovinném předmětu **Sborový zpěv**.

Charakteristika vyučovacího předmětu Pěvecká hlasová výchova

Úkolem pěvecké hlasové výchovy na ZUŠ je odborné vzdělávání žáků pro pěvecké soubory a příprava nadaných jedinců pro studium na odborných školách. Zpěvem jednotlivých vícehlasých lidových, národních a umělých písní působit na hudební rozvoj žáků, pěstování pěveckých dovedností, správných návyků, třibení hudebního vkusu a rozvíjení lásky k hudbě jako takové.

Učební plán pro Přípravné studium I. stupně Pěvecká hlasová výchova

Přípravné studium	1. ročník	2. ročník
Pěvecká hlasová výchova	1	1
Hudební nauka	1	1
Sborový zpěv-nepovinný předmět	1,5	1,5
Celkem	3,5	3,5

Školní osnovy vyučovacího předmětu Pěvecká hlasová výchova Přípravného studia I. stupně:

1. ročník

Žák:

- ví, jak vzniká tón
- intonačně čistě zazpívá slyšené tóny
- zazpívá jednoduchou dětskou písničku
- popíše notovou osnovu a rozliší houslový a basový klíč
- čte noty v jednočárkované, dvoučárkované a malé oktávě
- pozná základní rytmické hodnoty not a pomlk
- určuje označení taktů
- vystoupí nejméně jednou za rok na veřejné akci školy

2. ročník

Žák:

- zpěvem napodobí krátké hudební motivy
- vytleská rytmus písničky
- zazpívá nastudovanou píseň s potřebnou koncentrací
- zazpívá čistě jednoduché písně od různých tónů s hudebním doprovodem
- vlastními slovy vystihne náladu dané písně

Učební plán pro I. stupeň Základního studia Pěvecká hlasová výchova

I. stupeň základního studia	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r
Pěvecká hlasová výchova	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1	-	-
Komorní zpěv	-	-	-	1	1	1	1
Sborový zpěv-nepovinný předmět	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Celkem	3,5	3,5	3,5	4,5	4,5	3,5	3,5

Školní osnovy vyučovacího předmětu Pěvecká hlasová výchova Základního studia I. stupně

1. ročník

Žák:

- rozumí termínu správný nádech a správný výdech
- nacvičuje žeberně brániční a brániční dýchání
- zvládá správné nasazení tónu
- cvičí v rozsahu 3 – 5 tónů
- správně artikuluje
- aplikuje výše jmenované kompetence na jednoduchých lidových, národních a umělých písních
- zná základní dynamická znaménka
- zná základní tempová označení
- vystupuje na veřejných akcích školy
- učí se společenskému chování

2. ročník

Žák:

- postupně zvyšuje náročnost cvičení z 1. ročníku
- dokáže spojit dechová cvičení s jednoduchými tělesnými cviky
- opakuje cvičení z 1. ročníku se zvýšenými požadavky na správné provedení
- kontroluje volnost dolní čelisti a správnou polohu jazyka
- dle vlastních možností rozšiřuje hlasový rozsah

- na lidových, národních a umělých písních dokáže správně frázovat

- rozvíjí sluchovou představivost
- pozná správné frázování
- pravidelně vystupuje na akcích školy
- rozvíjí společenské chování

3. ročník

Žák:

- zdokonaluje se technice provádění tónů ve zpomaleném tempu
- cvičení na jednom tónu neprovádí příliš dlouho, aby to nevedlo k monotónnosti
- postupně rozšiřuje rozsah
- vyšší tóny zpívá lehce, aby rezonovaly v hlavě
- procvičuje sestupná cvičení
- používá menší intervalové skoky oběma směry
- na lidových písních se učí dvojhlas
- správně se orientuje v notovém zápisu
- rozšiřuje znalosti italského hudebního názvosloví
- ovládá základní hudební formy
- ovládá společenské chování na akcích školy

4. ročník

Žák:

- zdokonaluje techniku dýchání
- provádí figurovaná stupnicová cvičení
- provádí rozklady tónického kvintakordu dur, moll
- za použití různých nápěvků procvičuje kantilénu
- zpívá jednohlasé písně
- zpívá kánony
- zvládá dvojhlasé zpěvy s klavírním doprovodem
- zvládá snadné písně trojhlasé
- aktivně rozlišuje skladby různých stylových období – baroko, klasicismus, romantismus, moderní hudba
- vystupuje na koncertech školy
- ovládá společenské chování
-

5. ročník

Žák:

- zdokonaluje se v jednotlivých postupech z předchozích ročníků
- rozvíjí sílu v plynulé melodii při volném hrdle
- posazuje tón na hlubokém dechu
- jednohlasé, dvojhlasé písně procvičuje s různým typem doprovodu, např. s cimbálovou hudbou
- zpívá přednesové skladby různých stylových období
- realizuje v praxi tempová, dynamická a výrazová označení
- má větší slovní zásobu italského hudebního názvosloví
- vystupuje pravidelně na besídkách a koncertech školy
- ovládá společenské chování

6. ročník

Žák:

- má stabilně zafixován *nádech – zadržetí – výdech*
- umí výdech zpívaný na jednom tónu v „p“
- dokáže zazpívat stupnice a rozložené akordy v rozsahu dvou oktáv
- zvládá kontrolu posazení hlasu na dechu a tím tzv. opření tónu
- zná rozdíl mezi „hlavovým“ a „hrudním“ tónem, jejich rozdíly a jejich spojování
- zná základy hlasové hygieny
- na skladbách různých žánrů vnímá pojem barvy tónů a rezonance
- zpívá přednesové skladby podle svého zaměření
- zdokonaluje se ve zpěvu z paměti
- pod vedením svého pedagoga připravuje výběr skladeb na absolventský koncert

7. ročník

Žák:

- pokračuje ve cvičeních z předcházejících ročníků
- zvyšuje kvalitu provedení, zvukovou čistotu, hudební a technickou přesnost
- volí složitější cvičení podle stupně vyspělosti
- začíná cvičení ve střední hlasové poloze a rozsah postupně rozšiřuje
- zpívá opatrně, s přihlédnutím k probíhající mutaci nebo k dosud krátkému postmutačnímu období
- studium prvního stupně ukončí vystoupením na veřejném nebo interním večeru
- zazpívá výběr písní dětských, lidových a umělých
- vyjadřuje emocionální obsah skladeb
- zná způsoby, jak vypracovat skladbu z technického hlediska
- je schopen sebehodnocení a samostatné práce na skladbě
- zpívá skladby různých stylových období
- rozvíjí komorní zpěv
- podle svého zaměření a konzultací s pedagogem zvolí skladby, které zazpívá na svém absolventském koncertě

II. stupeň základního studia	1. r	2. r	3. r	4. r
Pěvecká hlasová výchova	1	1	1	1
Komorní zpěv	1	1	1	1
Celkem	2	2	2	2

Školní osnovy vyučovacího předmětu Pěvecká hlasová výchova Základního studia II. stupně:

1. ročník

Žák:

- v každé lekci ve všech ročnících opakuje dechová cvičení
- zvyšuje pěveckou pohotovost a tím hodnotu výkonu
- rozšiřuje si rozsah hlasu
- střídá cvičení *legato* s dlouhými tóny nebo rychlá cvičení ve stupnicových figurách
- zpívá písně z alb klasiků, romantiků, písně našich i zahraničních skladatelů
- interpretuje písně popové i muzikálové
- přednesové skladby volí podle svého zaměření a temperamentu po konzultaci s pedagogem
- zná různé typy technických cvičení

2. ročník

Žák:

- stylově interpretuje různé hudební žánry
- identifikuje se plně se svým hlasem a charakterizuje jej
- předvede měkké nasazení při volném otevřeném krku a vyrovnávání vokálů při přechodu do vyšší střední polohy
- charakterizuje stylové rozdílnosti studovaných skladeb a vyjádří je při zpěvu

3. ročník

Žák:

- zazpívá hlasová cvičení nebo vokalizy v rychlejším tempu a větším rozsahu
- samostatně si zvolí skladby různých stylových období s ohledem na charakter svého hlasu
- zazpívá jednoduchou skladbu z listu
- samostatně se rozezpívá
- vědomě čistě intonuje
- vlastními slovy popíše, proč se věnuje zpěvu a co mu tato činnost přináší

4. ročník

Žák:

- neustále dodržuje hlavní zásady
  - správné dýchání (opora dechu a tím i opora tónu)
  - volnost hrdla
  - vyrovnávání poloh
  - tón v rezonanci
  - dobrá výslovnost
  - vázaný zpěv (legato)
- spolu s učitelem vybírá písně z alb klasiků, romantiků, písně našich i cizích skladatelů
- interpretuje písně popové, muzikálové a lehčí operní árie
- ze skladeb, které nastudoval, si volí nejoblíbenější k provedení na absolventském koncertu
- zná základní umělecké směry, nejvýznamnější hudební skladatele a jejich dílo
- je schopen aktivního poslechu hudby a dokáže vyjádřit svůj názor

Vyučovací předmět Komorní zpěv

Školní osnovy vyučovacího předmětu Komorní zpěv Základního studia I. stupně

4. ročník

Žák:

- zdůvodní důležitost rozezpívání a předvede odpovídající dechová a hlasová cvičení
- zazpívá jednoduchý notový text z listu
- reaguje pohotově na sbormistrovská gesta
- vysvětlí důvody důležitosti domácí přípravy
- předvede jednotlivé úseky nácvičku
- předvede zpěv v dynamice

5. ročník

Žák:

- uvede příklady zásad hlasové hygieny
- určí ve sborové partituře svůj hlas
- předvede pěvecké dýchání
- předvede správnou artikulaci a vokalizaci
- předvede využití rezonance
- předvede měkké nasazení tónu
- předvede zpěv bez doprovodu
- udrží samostatně svůj hlas ve vícehlasu

6. ročník

Žák:

- zazpívá s jistotou ve vícehlasém sboru
- vyjmenuje základní zásady vícehlasého zpěvu
- rozliší hlavní a vedlejší hlas
- předvede dirigentská gesta ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu
- popíše podmínky kvalitního pěveckého projevu (intonace, výslovnost)
- vysvětlí nutnost vnitřní sluchové představy tónů a intervalů v náročnějších pasážích
- prokáže pečlivé zacházení s notovými party
- určí ve studované skladbě členění melodie a frázování

7. ročník

Žák:

- zpívá kultivovaně, používá dechovou techniku, měkce nasazuje tóny, srozumitelně artikuluje, správně vokalizuje, kantilénu vede v legatu,
- předvede zpěv s výraznými dynamickými odstíny
- zazpívá svým osobitým hlasem, nenapodobuje vzory
- zpívá intonačně čistě ve vícehlasu s instrumentálním doprovodem
- popíše rozdíly mezi aktivním a pasivním zpěvem
- předvede zapojení celé své osobnosti, soustředěnost, vědomé použití techniky
- dodržuje zásady hlasové hygieny, během mutace nepřetěžuje hlas
- uvede příklady chování a jednání, které narušují kolektivní spolupráci

Školní osnovy vyučovacího předmětu Komorní zpěv Základního studia II. stupně

1. ročník

Žák:

- zazpívá čistě svůj sborový part
- respektuje dirigentova rozhodnutí a podřídí své postoje celku
- určí význam jednotlivých hlasů ve studované skladbě
- vyrovnává hlasové rejstříky při zpěvu
- zazpívá přirozenou barvou hlasu
- zpívá s jistotou, vystupuje sebevědomě a pro mladší členy sboru je oporou

2. ročník

Žák:

- zazpívá s jistotou ve vícehlasém pěveckém obsazení (1 hlas-1 zpěvák)
- prokáže pečlivé nastudování sborových partů
- popíše a zdůvodní rozestavení jednotlivých hlasových skupin sboru
- zazpívá jednoduchou skladbu z listu
- stylově interpretuje různé žánry
- charakterizuje svůj hlas a přizpůsobí ho potřebám sborového zpívání

3. ročník

Žák:

- volí stylovou interpretaci s ohledem na komorní obsazení
- zazpívá hlasová cvičení v rychlejším tempu a větším rozsahu
- rozliší hlavní a vedlejší hlasy
- samostatně se rozezpívá
- uvede důvody nutnosti používat kultivovaný hlas

4. ročník

Žák:

- zformuje důvody, proč se věnuje zpěvu a co mu tato činnost přináší
- vlastními slovy popíše své fyzické i emocionální pocity při zpěvu
- vědomě čistě zazpívá náročnější part ve skladbách a capella
- zvolí vhodné výrazové prostředky k naplnění celkového vyznění skladby
- uvede specifika sborového zpívání a dirigování
- zazpívá jednoduchou skladbu z listu
- vysvětlí zásady vokálního frázování a používá je při zpěvu

Vyučovací předmět Hudební nauka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební nauka je uveden v kapitole 5.1.13 na straně 71.

Vyučovací předmět Sborový zpěv

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu sborový zpěv je uveden v kapitole 5.1.16 na straně 85.